

שמעון בלא בנים (ציוור ו), אין לאה וצרתה וצרת חולצות
 ומתייבמות לראובן אבי אמה, לפי שהיא אסורה עליו באיסור
 ערוה, ככתוב (ויקרא יח ט) 'עֲרֹת בַת בְּנֵךְ אוֹ בַת בְּתוּלָהּ לא תִגְלֶה'. ג.
 וְכֵן בְּנֵי, כגון שאנס ראובן אשה והוליד ממנה את יצחק והוליד
 יצחק בת ושמה לאה, ונישאה לשמעון אחי ראובן ומת שמעון
 בלא בנים (ציוור ז), לאה אסורה על ראובן אבי אביה משום הכתוב
 האמור, ולפיכך היא וצרתה רבקה, וצרת צרתה, פטורות כלפניו
 מיבום וחליצה.
 ד. בַּת אִשְׁתּוֹ, ואף אם נולדה לה מאיש אחר קודם שנישאת לו, הרי
 היא אסורה עליו באיסור ערוה. כגון שנשא אברהם את שרה
 וילדה לו את רבקה, ואחר כך מת אברהם (או גירש את שרה),
 ונישאה שרה לראובן, ולראובן אח ושמו שמעון, ונשא שמעון את
 רבקה בת שרה, וכן נשא אשה אחרת בשם רחל, ואחר כך מת
 שמעון בלא בנים ונפלו נשיו רבקה ורחל לפני ראובן אחיו (ציוור
 ח), רבקה נפטרת ממנו מיבום וחליצה משום שהיא בת אשתו
 שרה, וכן פוטרת היא את רחל צרתה ואת צרת צרתה. ה. וְכֵן בַּת
 בְּתוּלָהּ של אשתו, כגון שנשא אברהם את שרה וילדה לו את יצחק,
 וליצחק נולדה בת ושמה לאה, ואחר כך מת אברהם ונישאה שרה
 לראובן, ושמעון אחי ראובן נשא את לאה בת בנה של שרה אשת
 ראובן, וכן נשא את רחל. שאם מת שמעון בלא בנים ונפלו לאה
 ורחל נשיו לפני ראובן ליבום (ציוור ט), לאה פטורה ממנו מיבום
 וחליצה משום שהיא בת בנה של אשתו, ורחל פטורה משום
 שהיא צרת ערות בת בן אשתו. ו. וְכֵן בַּת בְּתוּלָהּ של אשתו, כגון
 שנשא אברהם את שרה וילדה לו את רבקה, ורבקה ילדה את
 לאה, ומת אברהם ונישאה שרה לראובן, ושמעון אחיו נשא את
 לאה בת בתה של שרה אשת ראובן, וכן נשא את רחל. שאם מת
 שמעון בלא בנים (ציוור י), אשתו לאה ורחל צרתה נפטרות
 מראובן משום שלאה היא בת בתה של אשתו. ז. הַמּוֹתוֹ שְׁנִישֵׂאת
 לאחיו לאחר שמת חמיו, ומת אחיו בלא בנים ונפלה לפניו ליבום.
 כגון שהיו שני אחים ראובן ושמעון, ונשא ראובן את רבקה בת
 יצחק ושרה, ומת יצחק ונשא שמעון אחיו (ציוור יב), הרי היא נפטרת
 חמותו של ראובן, ולו אשה נוספת ושמה רחל, ומת שמעון בלא
 בנים, ונפלו נשיו לפני ראובן (ציוור יא), הרי הן נפטרות ממנו מיבום
 וחליצה, שרה משום ערות חמותו ורחל משום צרת ערוה זו. ח.
 וְכֵן אִם הַמּוֹתוֹ, כגון שרבקה בת אברהם ושרה, ילדה את לאה,
 ומת אברהם ונישאה שרה אלמנתו לשמעון, ונשא ראובן אחי
 שמעון את לאה נכדתה של שרה, ואחר כך מת שמעון בלא בנים,
 ונפלה שרה אשתו לפני ראובן אחיו (ציוור יג), הרי היא נפטרת
 ממנו משום שהיא אם חמותו רבקה, וכן פוטרת היא את רחל
 צרתה ואת צרת צרתה. ט. וְכֵן אִם הַמּוֹתוֹ, כגון שיצחק בן אברהם
 ושרה הוליד את לאה, ולאחר שמת אברהם נשא שמעון את שרה
 אלמנתו, ואחיו ראובן נשא את לאה נכדתה, ומת שמעון בלא
 בנים (ציוור יד), אשתו שרה פטורה מיבום וחליצה לראובן, משום
 שהיא אם חמיו יצחק, וכן פוטרת את צרתה וצרת צרתה. וכל שש
 הנשים הללו (ד-ט) אסורות עליו משום 'עֲרֹת אִשָּׁה וּבְתוּלָהּ לא
 תִגְלֶה, אֵת בַּת בְּנֵהּ וְאֵת בַּת בְּתוּלָהּ לא תִקַּח' (שם יח יז), ועל כן אם היו
 נשואות לאחיו ומת בלא בנים, הרי הן פטורות ופטורות את
 צרותיהן וצרות צרותיהן מן החליצה ומן היבום.
 י. אֲחֹתוֹ מֵאִמּוֹ שהיתה נשואה לאחיו מאביו ולא מאמו. וכגון
 שנשא יעקב את לאה וילדה לו את שמעון, ויצחק נשא את רחל
 וילדה לו את שרה, ומת יצחק ונשא יעקב את רחל אלמנתו וילדה
 לו את ראובן, ונשא שמעון את שרה שאינה אחותו לא מאביו ולא
 מאמו, ומת בלא בנים, ונפלה שרה אשתו לפני ראובן שהוא אחיו
 מאביו יעקב (ציוור יז). שרה נפטרת מיבום וחליצה מראובן משום
 שהיא אחותו מאמו רחל, ואסורה עליו באיסור 'עֲרֹת אֲחֹתְךָ וגו'
 או בַּת אִמְךָ וגו' לא תִגְלֶה עֲרֹתְךָ' (שם יח ט), וכן היא פוטרת את
 צרתה וצרת צרתה. יא. וְאֲחֹת אִמּוֹ שהיתה נשואה לאחיו מן האב,
 כגון שנשא יעקב את שרה וילדה לו את שמעון, וכן נשא את רחל
 וילדה לו את ראובן. ולרחל אחות ושמה לאה, ונשא שמעון את
 לאה, ומת שמעון בלא בנים (ציוור טו). אשתו לאה נפטרת מיבום

פרק ראשון - המש עשרה נשים

א. אשה שמת בעלה, בלא שהניח אחריו בן או בת, ויש לו אחים
 מן האב, אסורה להנשא לאדם אחר, וציותה התורה על אחיו של
 המת ליבמה. ככתוב (דברים כה ה), 'כִּי יָשָׁבוּ אֲחִים יְחִידֵי וּמַת אָחִז
 מֵהֶם וּבֵן אֵין לוֹ, לֹא תִהְיֶה אִשְׁתּוֹ הַחַוְצָה לְאִישׁ זָר, יִבְמָה יִבָּא
 עֲלֶיהָ וּלְקַחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה וַיִּבְמָהּ. חוּצֵי מִצְוַת יָבוּם, שִׁיבּוּא עֲלֶיהָ
 אֶחָד מֵאֲחֵי בַעְלָהּ, וּבִכֵּךְ הִיא נִקְנִית לוֹ וּנְעִשִׂית כַּאֲשֶׁתוֹ לְכָל דַּבָּר.
 ב. אם אין רצונו של האח לייבם את אשת אחיו, יכול הוא להפטר
 מיבום על ידי קיום מצות חליצה. ככתוב (שם ו-ז) 'וְאִם לֹא יִחְפֹּץ
 הָאִישׁ לְקַחַת אֵת יְבִמָתוֹ וגו', וְנִגְשָׁה יְבִמָתוֹ אֵלָיו לְעֵינֵי הַזְּקֵנִים
 וְהִלְצָה נַעֲלָו מֵעַל רַגְלָו'. ג. אשת אח היא אחת מהעניות האסורות
 על האדם באיסור כרת ככתוב בסוף פרשת עריות 'כִּי כָל אִשָּׁר
 יַעֲשֶׂה מִכָּל הַתּוֹעֲבוֹת הָאֵלֶּה וְנִבְחָרְתוּ הַנְּפֹשׁוֹת הָעֹשֶׂת מִקֶּרֶב עִמּוֹ'.
 ואף לאחר מות בעלה הרי היא אסורה על כל אחיו, כמבואר להלן
 (פה) אלא שבמקום מצות יבום התיירה התורה איסור ערוה זו. אבל
 אם היבמה אסורה על האחיים מחמת איסור ערוה אחר שיש בה,
 אינה חולצת ואינה מתייבמת. המשנה שלפנינו מונה את הנשים
 הפטורות מן החליצה ומן היבום מחמת איסור ערוה.

משנה

הַמֵּשׁ עֶשְׂרֵה נָשִׁים שׁוֹמְרוֹת אֶת צְרוּתֵיהֶן וְאֵת צְרוּתֵיהֶן מִן
 הַחֲלִיצָה וּמִן הַיָּבוּם, עַד סוֹף הָעוֹלָם. כלומר, חמש עשרה נשים
 שיפוטו להלן האסורות על היבום באיסור עריות, אם מתו בעליהן
 בלא בנים, לא זו בלבד שהן עצמן פטורות מן היבום, אלא אף אם
 היתה לו למת אשה אחרת מלבדה, שהיא 'צרה' לזו, הרי הערוה
 פוטרת את צרתה מחליצה ויבום. וכגון שהיו שני אחים ראובן
 ושמעון, ונשא שמעון את שרה שהיא אחת מקרובותיו של ראובן,
 וכן היה נשוי לרבקה (ציוור א), אם מת שמעון בלא בנים, שתי נשיו
 פטורות מלהתייבם לראובן, שרה משום שהיא אסורה עליו
 באיסור ערוה, ורבקה משום שהיא צרתה של הערוה, ולא את
 צרותיהן בלבד הן פטורות, אלא אף את צרות צרותיהן. שאם היו
 לו לשמעון שני אחים ראובן ולוי, ומת שמעון בלא בנים, והיו שתי
 נשותיו אסורות על ראובן, שרה משום ערוה, ורבקה משום צרת
 ערוה כאמור, והלך לוי וייבם את רבקה, ומלבדה היתה לו אשה
 נוספת בשם רחל, ומת אף הוא בלא בנים (ציוור ב), כשם שרבקה
 פטורה מראובן משום היותה צרת ערוה לגביו בנפילתה הראשונה
 משמעון, כן נפטרת ממנו רחל אשתו השניה של לוי, משום שהיא
 צרת צרתה של שרה האסורה עליו באיסור ערוה. וכל אותן חמש
 עשרה נשים וצרותיהן וצרות צרותיהן, פטורות בין מן החליצה
 ובין מן היבום, שכן הלכה בידינו (להלן כ), שכל אשה שאינה עולה
 ליבום אינה עולה אף לחליצה. ואם אין למת אח אחר מלבד אותו
 אח שהיא ערוה לגביו, הרי היא מותרת להנשא לכל אדם אף בלא
 חליצה.
 ולא את צרות צרותיהן בלבד הן פטורות מן החליצה והיבום, אלא
 אף את צרות צרות צרותיהן. וכגון שהיה לשלשת אחים אלו אח
 נוסף ששמו יהודה, ולאחר מות לוי יבם יהודה את רחל אשת לוי
 שהיא צרת צרתה של ערות ראובן, וליהודה אשה נוספת בשם
 לאה, ומת אף הוא בלא בנים (ציוור ג). כשם שרחל נפטרת מיבום
 וחליצה כלפי ראובן, כן צרתה לאה נפטרת ממנו. וכן הלאה, עד
 סוף העולם.
 וְאֵלּוּ הֵן חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה הַנְּשִׁים הַפְּטוּרוֹת מִשּׁוּם עֵרוּה, וּפְטוּרוֹת אֶת
 צְרוּתֵיהֶן וְצְרוֹת צְרוּתֵיהֶן מִהַחֲלִיצָה וְהַיָּבוּם: א. בַּת, כגון שאנס
 ראובן אשה והוליד ממנה את שרה, ונישאה שרה בתו של ראובן
 לשמעון אחיו, ומת שמעון בלא בנים (ציוור ה), אינה חולצת
 ומתייבמת לאביה ראובן אחי המת. ואף שאין איסור בת אנוסתו
 מפורש בכתוב, הרי היא אסורה עליו באיסור ערוה, כדרשת
 הגמרא להלן (א). וכן פוטרת היא את רבקה צרתה ואת צרת
 צרתה. ב. וְכֵן בְּתוּלָהּ, כגון שאנס ראובן אשה והוליד ממנה את שרה
 וילדה שרה בת ושמה לאה, ונישאה לאה לאחיו שמעון, ומת

ילקוט לוי יצחק על התורה

שכשויתחזק ישראל שנמשכים בו כל הג' בחי' מוחין אז וישב על המטה דמלכות⁵⁰.

ועד"ז עפ"י פשוט, במשה אחר שכתוב איש מצרי כתיב⁵¹ קראן לו ויאכל לחם, שישא א' מכס, ונשא את צפרה.

שוב מצאתי הפירוש שפרשתי בס"ד על אתיליד אתרבי ואסתליק שהם לנגד הג' בחי' עיבור יניקה מוחין בהרמ"ז⁵² הובא במקדש מלך כאן, ות"ל שכיוונתי לדעתו הקדושה ז"ל זיע"א.

לקוטי לוי יצחק, הערות לזהר בראשית עמוד א

כה

ביאור כפל השינון "דלה דלה"

וגם דלה דלה לנו, ביאור כפל לשון "דלה דלה", ראה לעיל סי' כ' בסופו.

(50) ראה עד"ז לקוטי שיחות חלק כו ע' 46.

(51) שמות ב, כ.

(52) ראה שם, מש"ה בגי' המצר"י.

דעיבור⁴⁴, ועיין בעץ חיים⁴⁵ שער מוחין דקטנות שם מבואר שם שבחי' מוחין דעיבור הוא רא"ש ע"ש, והיינו אות ר', הרי שבתיתב מצ"ר נרמזו כל הג' בחי' הללו.

גם אי"ש מצר"י⁴⁶ גימטריא ג' פעמים או"ר (אור"י) הג' פעמים הוא הג' בחי' מוחין,

ונקט כל הג' בחי' הללו להורות שהכה⁴⁸ ומנע את כולם.

ואח"כ היינו אחר שהוא איש מצרי שנמשכו בו כל הג' מיני מוחין, דעיבור דיניקה דגדלות, אז הוא איש מראה⁴⁹, שנעשה בעלה דההוא מראה מלכות, שמשפיע למלכות, וכמ"ש בלקוטי תורה פרשת ויחי שם

(44) ראה ספר הערכים מערכת אותיות אות רי"ש סעיף ה' סק"ב.

(45) שער כב.

(46) אי"ש (בגי' 311) + מצר"י (340) = 651, וכן ג' פעמים "אור"י $651 = (217 \times 3)$.

(47) ראה תורה אור מב, ג. מג, ב. ספר הערכים - חב"ד חלק ב' ערך אור עמוד ריב ואילך. ילקוט לוי יצחק עה"ת חלק ב' סימן נד.

(48) כנ"ל מהזהר הערה 1 "איהו אסתלק ומנע מנייהו כל טבין".

(49) ראה אור התורה פ' מטות עמוד א'תצב-ד. דתיבת "מראה" הו"ע דמות ולבוש, וזהו בחי' מלכות עי"ש, (דאין מלך בלא עם מלשון עוממות וכו' כידוע). וזהו הב' לשונות "איש מצרי" כנגד הג' בחינות מוחין בהמשפיע, ו"איש מראה" הוא המקבל.

המשך ביאור למס' יבמות ליום רביעי עמ' א

יצחק. ומת אברהם ונשא יעקב את רחל אלמנתו וילדה לו את 10
ראובן. ונשא יצחק את רבקה ומת, ונשא שמעון את רבקה אשתו, 11
שכן אינו אחי יצחק לא מהאב ולא מהאם. אם מת שמעון בלא 12
בנים ונפלה אשתו רבקה לפני ראובן שהוא אחיו מהאב (ציור יז), 13
הרי היא נפטרת ממנו מיבום וחליצה. משום שמלבד היותה אשת 14
שמעון שהוא אחיו מהאב המותרת ליבום, הרי היתה גם אשת 15
יצחק שהוא אחיו מהאם, ואשת אח אסורה משום ערוה, בין 16
באשת אח מן האב ובין באשת אח מן האם. וכן היא פוטרת את 17
18 צרתה וצרת צרתה.

1 וחליצה מראובן משום שהיא אסורה עליו באיסור 'עֲרֹת אָחוֹת 2
אִמְךָ לֹא תִגְדֹּל' (שם יח יג), וכן היא פוטרת את צרתה וצרת צרתה. 3
4 יב. וְאָחוֹת אִשְׁתּוֹ שהיתה נשואה לאחיו, כגון שהיתה רחל נשואה 5
6 לראובן, ולאח אחותה היתה נשואה לשמעון אחי ראובן, ומת 7
8 שמעון בלא בנים ונפלה לאח אשתו לפני ראובן וציור טז. הרי 9
היא נפטרת ממנו משום שהיא אסורה עליו באיסור ערות אחות 10
11 אשה, ככתוב (שם יח יח) וְאִשְׁה אֶל אָחִיהָ לֹא תִקַּח לְצֶרֶר, וכן 12
13 פוטרת היא את צרתה. יג. וְאִשְׁתּוֹ אָחִיו מֵאָמוֹ, כגון שנשא יעקב את 14
15 לאח וילדה לו את שמעון, ואברהם נשא את רחל וילדה לו את

המשך ביאור למס' יבמות ליום חמישי עמ' א

7 שנינו במשנתנו: 'חמש עשרה נשים וכו' ואלו הן בתו וכו' הרי אלו 8
9 פוטרות צרותיהן. שואלת הגמרא: מִנֵּינָא של 'חמש עשרה' דנקטה 10
11 המשנה ברישא, לְמַעוּטֵי מַאי הוא בא. וכן מִנֵּינָא דְסִפָּא - מה 12
13 שחוזרת המשנה לאחר שמנתה את כל חמש עשרה העריות, 14
15 ואומרת 'הרי אלו פוטרות את צרותיהן', שמלשון זה גם כן משמע 16
17 מיעוט, שדווקא אלו פוטרות ולא אחרות, לְמַעוּטֵי מַאי הוא בא. 18

1 לכתוב שהצרה פטורה מן הַחֲלִיצָה לְחֻדְהָ, וממילא נדע שהיא 2
3 פטורה מן היבום, שהרי מה שפטורה מהחליצה אינו אלא משום 4
5 שפטורה מיבום, כמבואר לעיל. 6
7 משיבה הגמרא: משנתנו אָבָא שְׂאוּל הָיָא, דְאָמַר מְצוֹת חֲלִיצָה 8
9 קוֹדְמֵת לְמְצוֹת יִבּוּם, ועל כן הוצרכה להזכיר גם יבום, ולכותבו 10
11 לאחר חליצה, כדי להשמיענו שחליצה קודמת ליבום. 12

64 אשה אחרת מלבדה ששמה רחל. ואחר כך מת אף לוי בלא בנים, 65 ונפלו שתי נשותיו ליבום לפני ראובן [צירור חו], כשם שרביקה צרת 66 בתו פטורה מלהתייבם לו אף בנפילה השניה, כך רחל אשת לוי 67 השניה שהיא צרת צרתה של שרה בתו פטורה ממנו מיבום 68 וחליצה. 69 ואפילו הן מאה אחים, שבוה אחר זה ייבם כל אחד מהם את אשת 70 אחיו ומת בלא בנים, והשאר אחריו אשה נוספת מלבד זו שייבם 71 [צירור ט], ראובן שהוא אביה של אשת האח הראשון, אינו מייבם 72 אף את אשת האח המאה, כי כל אחת מנשי האחים פוטרת את 73 צרתה כאמור. 74 ממשיכה המשנה בביאור דבריה השנויים לעיל: ביצד הוא האופן 75 שבו אם מתו או נתגרשו העריות צרותיהן מותרות להתייבם, הרי 76 שהיתה בתו או אחת מכל העריות האלו השנויות במשנתנו 77 נשואות לאחיו, ולו [ל-לאח זה] יש אשה אחרת מלבד בת אחיו, 78 ומתה בתו או נתגרשה מאחיו, ואחר כך מת אחיו, ונמצא שבשעת 79 מיתתו כבר לא היו צרות זו לזו, צרתה מותרת לו ליבום, שהרי 80 בשעת נפילה כבר אינה צרת ערוה. 81 וכל היכולה למאן ואף על גב שלא מיאנה בו, אם מת בעלה ונפלו 82 ליבום היא וצרתה [צירור י], צרתה של ערוה קטנה זו חולקת לאח 83 בעלה. שכן אין הערוה פוטרת את צרתה מן החליצה, אלא אם כן 84 היתה נשואה לאח המת בנישואין גמורים, והן צרות זו לזו מן 85 התורה. אבל קטנה שהשיאה אחיה ואמה, שאין נישואיה אלא 86 מדרבנן ויוצאת על ידי מיאון, והיא ערוה על היבם, מן התורה 87 אינה פוטרת את צרתה. שהרי מדאורייתא אין בנשואיה כלום, 88 ואין האשה השניה נחשבת כלל לצרתה. ואולם גזרו חכמים שלא 89 תהא מתייבמת לו, משום שהיא נראית כצרת ערוה.

גמרא

91 מקשה הגמרא: מדוע פתחה המשנה את סדר חמש עשרה העריות 92 ב'בתו' מקדי בוליה מאחות אשה ולפינין – הלא את פטור כל 93 העריות מיבום וחליצה למדנו מאחות אשה, שנאמר בה (ויקרא יח 94 יח) 'ואשה אל אחתה לא תקח לצרר לגלות ערותה עליה בהיותה', 95 ואם כן ליתני התנא את אחות אשה ברישא, שהרי היא מקור 96 הפטור של העריות כולן. 97 הגמרא מביאה תירוץ ודוחה אותו: וכי תימא – ואם תאמר לתרין, 98 שהקדימה המשנה את בתו משום דתנא חומרי חומרי נקב – ששנה 99 את סדר העריות השנוי במשנה לפי חומרתן, והמשנה בשיטת רבי 100 שמעון היא דאמר שריפה המורה מסקילה, ועל כן שנתה את בתו 101 תחילה משום שעונשה הוא בשריפה החמורה. ולאחריה שונה 102 המשנה את בת בנו ובת בתו, ובת אשתו, ובת בנה, ובת בתה, 103 וחמותו, ואם חמותו, ואם חמיו, משום שאף הן חמורות בבתו, ודינן 104 בשריפה. הלא אי אפשר לומר כן, משום דאי הכי יקשה, ליתני 105 חמותו ברישא, שהרי אף היא בשריפה, ויש להקדימה לבתו, משום 106 דיעקר שריפה פחמותו ברישא (ויקרא כד) 'ואיש אשר יקח את אשה 107 ואת אמה זמה הוא באש ישרפו אתו ואתהו'. אבל עונש שריפה 108 בבתו לא התפרש בתורה, אלא נלמד הוא בגזירה שוה מחמותו, 109 כמבואר להלן (ג). ומאחר שחמותו היא מקור לכל תשעת העריות 110 האמורות שעונשן בשריפה, מן הראוי להקדימה לכולן. 111 הגמרא מקשה קושיא נוספת על התירוץ האמור: ועוד, אם אכן 112 סדר העריות שבמשנה הוא לפי דרגת חומרתן, הרי ברת [א-אחר] 113 ששנתה המשנה את חמותו, היה לה ליתני [לשנות] את בלתו 114 שעונשה סקילה, דהרי ברת עונש שריפה שהיא החמורה ביותר, 115 סקילה היא המיתה הקמורה הבאה אחריה יותר משאר מיתות בית 116 דין. נמצא כי לאחר חמותו, בלתו היא החמורה שבעריות, ומדוע 117 שנתה בלתו רק לאחר אחותו, ואחות אמו, ואשת אחיו מאמו, 118 ואחות אשתו, ואשת אחיו שלא היה בעולמו, שאין בסקילה אלא 119 בכרת. 120 מתרצת הגמרא: אלא הטעם שהקדימה המשנה את בתו הוא, 121 שכיין דאיסור בתו אחיה [נלמד] מדרשא ואינו מפורש בתורה, 122 חביב ליה – חביב לו לתנא לשנותו מוקדם יותר מדין המפורש 123 בכתובים. ועל כן הקדימה המשנה את הבת לשאר העריות 124 המפורשות בתורה.

1 יד. ואשת אחיו שלא היה בעולמו, שמת האח קודם שנולד היבם. 2 שלא התירה התורה איסור אשת אח במצות יבום, אלא אם כן היו 3 האח המת והיבם בזמן אחד בעולם, אבל אם נולד היבם לאחר 4 שכבר מת אינה מתייבמת לו, שנאמר (דברים כה ה) 'כי ישוב אחים 5 יחדיו ומת אחד מהם וכן אין לו וגו' יבמה יבא עליה, ומשמע 6 שדווקא באחים שהיתה להם ישיבה אחת בעולם ישנו דין יבמה 7 יבא עליה, אבל אם לא היתה להם ישיבה אחת בעולם אין מצות 8 יבום, וממילא היבמה אסורה באיסור אשת אח שלא במקום מצוה. 9 ואם היו שני אחים יחדיו בעולם, ראובן ושמעון, ונשא ראובן את 10 שרה ומת בלא בנים, ואחר כך נולד לוי אחיהם השלישי, שרה 11 אשת ראובן מתייבמת לשמעון שהיתה לו ישיבה אחת בעולם עם 12 ראובן, ולא ללוי כאמור. ואם יבמה שמעון, ואחר כך מת אף הוא 13 בלא בנים, ולו עוד אשה ששמה רבקה מלבד אותה יבמה [צירור 14 ב], אף על פי שלשמעון ולוי היתה ישיבה אחת בעולם, מכל מקום 15 שתי נשות שמעון אינן מתייבמות ללוי. שרה אינה מתייבמת לו, 16 משום שכבר נאסרה עליו באיסור אשת אח מחמת ראובן, שהרי 17 במיתת ראובן לא היתה לו בה מצות יבום, משום שלא היה ראובן 18 המת בעולמו של לוי היבם. ומשום כך הרי היא ככל העריות 19 השנויות במשנתנו הפטורות מיבום. ואף רבקה צרתה פטורה 20 מייבום וחליצתו של לוי, שכן היא צרת ערוה אשת אח שלא היה 21 בעולמו. 22 טו. וכלתו שהלכה ונישאה לאחיו לאחר שמת בעלה הראשון 23 שהיה בנו. כגון שנשא יצחק בן ראובן את רבקה ומת, ואחר כך 24 נישאה רבקה לשמעון אחי ראובן ולו אשה אחרת ששמה לאה, 25 ומת שמעון בלא בנים [צירור ב], הרי היא פטורה מחליצה ויבום 26 מראובן, לפי שהיא אסורה עליו באיסור ערוה כלתו מחמת 27 נישואיה הראשונים לבנו יצחק. וכן לאה צרתה פטורה ממנו 28 משום שהיא צרת כלתו. 29 הרי כל חמש עשרה עריות אלו פטורות את צרותיהן ואת צרות 30 צרותיהן מן החליצה ומן הייבום, עד סוף העולם. 31 המשנה מביאה את האופנים שבהם אין עריות אלו אוסרות את 32 צרותיהן: וכן – כל העריות הללו אינן פוטרות את צרותיהן, 33 אלא אם כן היו נשואות לאח המת עד שעת מיתתו, אבל אם מתו 34 עריות אלו קודם מיתת בעליהן [צירור ג], או אם היו אותן עריות 35 נשואות לאחיו בקידושין מדרבנן שמועיל בהן מיאון ומיאנו בו 36 קודם מיתתו [צירור ד], או שנתגרשו עריות אלו מבעליהן קודם 37 מיתתו [צירור ג], או שנמצאו אילונית שאינן ראיות לילד, ונמצאו 38 קידושיהן בטלים למפרע משום מקח טעות, ומעולם לא היו 39 נשואות לבעליהן [צירור ו]. צרותיהן של כל העריות הללו מותרות 40 להתייבם, שהרי בזמן מיתת הבעל כבר לא היו העריות עצמן 41 נשות המת, וממילא אין הצרות נחשבות בשעת הנפילה ליבום 42 לצרותיהן של העריות. 43 מפרשת המשנה: מה שהתירו את הצרות במקום שמיאנו העריות 44 או שנמצאו אילוניות, אין אפשרות זו קיימת בכולן אלא בחלק 45 מהעריות השנויות במשנתנו, מאחר ואי אתה יכול לומר פחמותו 46 ובאם חמותו ובאם חמיו שנמצאו אילונית שאינה ראויה לילד. כי 47 הלא חמותו ילדה את אשתו, וכן אם חמותו ילדה את חמותו, ואם 48 חמיו ילדה את חמיו, קודם שנישאו לאחיו [צירור ז]. וכן מה ששינו 49 'או שמיאנו' העריות בבעליהן, בהכרח לא נאמר לגבי חמותו ואם 50 חמותו ואם חמיו, שהרי מיאון אינו נוהג אלא בקטנות, אבל לאחר 51 שגדלו אינן יכולות למאן. וכיון שכלל הוא בידינו שקטנות אינן 52 יולדות [להלן יב], אם כן חמותו זו שילדה את אשתו וכן אם חמיו 53 ואם חמותו בהכרח גדולות הן, ושוב אינן יכולות למאן [צירור ז]. 54 המשנה חוזרת לבאר את מציאות הדינים ששנו בתחילתה: ביצד 55 הוא האופן שבו העריות פטורות את צרותיהן מחליצה ויבום, הרי 56 שהיתה בתו או אחת מכל העריות האלו נשואות לאחיו, ולו [ל-לאח 57 זה] אשה אחרת מלבדה, ומת אותו אח ונפלו נשותיו לפני ליבום, 58 ואין שם אח אחר מלבד אותו יבם, כשם שבתו פטורה לגמרי מן 59 החליצה והיבום משום שהיא ערוה לגביו, כך צרתה של בתו 60 פטורה מהחליצה והיבום ואם היו הם שלשה אחים, והיתה שרה 61 בתו של ראובן נשואה לשמעון, ולו אשה אחרת מלבדה ששמה 62 רבקה, ומת שמעון בלא בנים והלכה רבקה צרת בתו של ראובן 63 ונשא על ידי יבום ללוי שהוא אחיו השני של המת, יש לו ללוי